

מס' 9	
מתאריך: 8/2015	מרחבים נגב ולכיש
עמוד מס' 1 מתוך 1 עמודים	שם : העברת הודעה מוקדמת למלר"ד במקרה של שבץ מוחי

חובשים, פאראמדיקים שלום רב,

בשנים האחרונות חלה פריצת דרך משמעותית בטיפול בחולים הסובלים משבץ מוחי איסכמי ושינוי ההתייחסות למטופל עם תמונה קלינית של אירוע מוחי מורגש בכל חוליות השרשרת. לדוגמא:

- ביה"ח סורוקה, החל בביצוע צנתור מוחי לחולים עם שבץ מוחי.
  - אגף הרפואה מבצע עבודה הדוקה מול משרה"ב ובתי החולים ע"מ לייצר סידור עבודה קבוע למצנתרי המוח בארץ.
  - בבית החולים ברזילי קיים צוות לטיפול מהיר בהגעתו של מטופל עם חשד לאירוע מוחי חדש וזאת על מנת לאפשר את העברתו באופן המהיר ביותר אל מרכז על לטיפול בשבץ לצורך ביצוע הצנתור.
  - הנהלות המרחב מקיימת קשר הדוק עם האמונים על הנושא בבתי החולים במחוז הדרומי.
  - במסגרת הוועדה למדדי איכות של בית החולים, זיהוי השבץ בטרם בית חולים והעברת הודעה מוקדמת אל בית חולים החל להימדד בכלל צוותי האמבולנסים בארץ ובכלל זה מד"א.
- ❖ **מניתוח שביצענו בבית החולים ברזילי עולה כי צוותי מד"א מעבירים הודעה מוקדמת על 26% מהחולים החשודים כסובלים מאירוע מוחי בלבד.**
- ❖ **מדובר באחוז נמוך של הודעות ועלינו לשפר זאת באופן דרמטי.**
- ♥ **לידיעתכם, מחקרים מהשנתיים האחרונות מראים כי הפרוגנוזה של חולים אשר הובאו אל המלר"ד באמצעות אמבולנס טובים יותר. זאת בין היתר בשל ההודעה המוקדמת למלר"ד וההערכות המקדימה שנעשית ע"מ לטפל מטופל בהקדם.**

על מנת לצמצם את הזמן מרגע הגעת המטופל למלר"ד ועד להתחלת הטיפול בו, צוותי מד"א בכל הרמות יודיעו מבעוד מועד על הגעתם עם כל מטופל החשוד כסובל משבץ מוחי.

קריטריונים לזיהוי מטופלים החשודים כסובלים משבץ מוחי:

הוועדה למדדי איכות של משרד הבריאות החליטה כי הקריטריונים לזיהוי מטופלים החשודים כסובלים משבץ מוחי יהיו ע"פ עקרונות ה F.A.S.T:

F(face)

	FACE	האם צד אחד של הפנים נפול? בקש מהמטופל לחייך
	ARMS	האם זרוע אחת חלשה או עם חוסר תחושה? בקש מהמטופל להרים את שתי הידיים. האם יד אחת יורדת כלפי מטה?
	SPEECH	האם הדיבור משובש? בקש מהמטופל לחזור אחרי משפט פשוט. האם המשפט נאמר נכון?
	TIME	במידה והמטופל מראה את אחד מהסימנים המוזכרים, יש לפנות מידית אל בית החולים.

A(arm)

S(speech)

T(time)

ההודעה למלר"ד תכלול את הפרטים הבאים:

1. שם מלא
2. מספר תעודת זהות
3. גיל המטופל
4. שעת תחילת הסימנים
5. האם לוקח תרופות נוגדות קרישה (לדוגמה: קומדין/ ELIQUIS / פרדקסה).
6. זמן הגעה משוער למלר"ד

ככלל, ההודעה למלר"ד תהיה מתועדת ומוקלטת ותעשה דרך המוקד המרחבי.

בבית החולים ברזילי קיים טלפון ייעודי של תורן נוירולוגי אליו יש להעביר את ההודעה המוקדמת –
0537678958

דו"ח: באילו איזורים בארץ מקבלים יותר שבץ מוחי?
(פורסם ב 10.8.15)

גרים בגולן או באשקלון? הסיכוי שתמותו משבץ מוחי כפול מזה של תושבי יהודה ושומרון. נתונים חדשים מגלים היכן בישראל אתם "מגדילים" את הסיכוי שלכם ללקות בשבץ רותם אליזרע

אם אתם מתגוררים בפריפריה, קחו בחשבון שהסיכוי שתמותו משבץ מוחי גדול יותר משל תושבי מרכז הארץ. מנתונים שפירסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עולה כי התמותה הגדולה ביותר משבץ מוחי היא ברמת הגולן ובאזור אשדוד, אשקלון והנגב הצפוני. לעומת זאת, תושבי יהודה ושומרון הם בעלי הסיכוי הנמוך ביותר למות משבץ.

גורם המוות השלישי בישראל

שבץ מוחי הוא גורם התמותה השלישי בהיקפו בישראל, אחרי סרטן ומחלות לב. מדי שנה לוקים כ-15 אלף ישראלים באירוע מוחי, ומתוכם מתים 2,400-כ בני אדם. מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עולה כי שיעור התמותה בישראל משבץ מוחי הוא 112.9 מקרי מוות לכל 100 אלף תושבים מעל גיל 45.

אבל שיעור התמותה משתנה לפי אזורי המגורים: בגולן שיעור התמותה משבץ הוא 150.5 מקרים-100 אלף מבוגרים מעל גיל 45, בנפת אשקלון (כולל את הערים אשקלון, אשדוד, קריית-גת, קריית-מלאכי ושדרות) השיעור עומד על 132.6 לכל 100 אלף מבוגרים, באזור חדרה השיעור הוא 129.5, ובאזור תל-אביב השיעור הוא 113.3.

ביהודה ושומרון שיעור התמותה משבץ מוחי הוא כמעט חצי מהשיעור בגולן: 84.1 מתים-100 אלף מבוג-רים. "שבץ מוחי הוא חסימה של כלי דם מרכזי במוח, בדרך כלל עורק, כתוצאה מקריש דם, "מסביר ד"ר ישראל גביש, רופא בכיר במכון ההמטולוגי בבית-החולים העמק. "קריש דם יכול להיווצר באופן מקומי או להגיע בתוך מחזור הדם כשהוא ניתק מקריש דם שנמצא במקום אחר."

הסיבות להבדלים בשיעורי התמותה

ומדוע יש הבדלים גדולים בשיעורי התמותה משבץ באזורים השונים בארץ? ד"ר גביש מעלה שתי תשובות אפשריות:

1. שיעור הרופאים בפריפריה נמוך באופן משמעותי משיעורם במרכז.
2. תושבי הפריפריה נמצאים בדרך כלל במרחק גדול יותר מבית-חולים ביחס לתושבי המרכז.

בעמותת "נאמן, נפגעי שבץ מוחי" מבקשים להפחית את התחלואה משבץ מוחי ולצמצם את הפרשי התמותה בין האזורים השונים. "נתוני התמותה משבץ מעידים שבפריפריה מודעות הציבור לאורח חיים בריא נמוכה יותר, וכך גם הזמינות לטיפול רפואי איכותי", אמרה מנכ"לית העמותה פנינה רוזצוויג.

המנכ"לית הוסיפה שהעמותה דורשת להפעיל את התוכנית הלאומית לטיפול בשבץ מוחי, הכוללת בין היתר מסע הסברה על הסימנים המוקדמים לשבץ, הכשרת צוותים רפואיים ושיפור התשתיות הרפואית בפריפריה.